

УКАЗАНИЯ

за образуване на цени

**за пренос на природен газ и за съхранение на природен газ
и за формата и съдържанието на информацията,
необходима за целите на ценообразуването**

Приети с Протоколно решение на ДКЕВР по протокол № 185, т. 7 от 19.12.2005г.

Глава първа

Общи положения

1. Указанията са разработени на основание чл. 36, ал. 1 от Закона за енергетиката (обн. ДВ, бр.107 от 9 декември 2003 г., изм. ДВ, бр. 18 от 5 март 2004 г., изм. ДВ, бр. 18 от 25 февруари 2005 г., ЗЕ) и чл. 5, ал. 8 от Наредбата за регулиране на цените на природния газ (обн. ДВ, бр. 55 от 25 юни 2004 г., Наредбата).

2. С тези Указания се урежда начинът за образуването на цените за пренос по газопреносната мрежа и/или съхранение на природен газ и техните ценообразуващи елементи при регулирането им от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (комисията) съгласно ЗЕ, както и формата и съдържанието на информацията, необходима за целите на ценообразуването.

3. До разделянето на дейностите за пренос на природен газ и обществена доставка на природен газ, съгласно разпоредбата на § 22, ал. 1 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗЕ, лицензираното дружество образува една обща цена за обществена доставка, включваща и цената за пренос на природния газ за съответния регулаторен период.

4. Методът за ценово регулиране при цените за пренос на природен газ и съхранение на природен газ е “норма на възвръщаемост на капитала” (“разходи плюс”) съгласно чл. 4, ал. 1, т. 1 от Наредбата, като регулаторният период е не по-кратък от една година.

5. Информацията във връзка с образуването на цените се представя като приложение към заявлението за цени в справки по утвърдени от комисията образци.

5.1. Справките се попълват в съответствие с инструкциите в тези указания и правилата на системата за счетоводна отчетност за целите на регулирането по видове дейности.

5.2. Справките представят цялата информация необходима за образуването на предложените от лицензираното дружество цени за пренос и/или съхранение на природен газ.

5.3. Справките се представят на хартиен и магнитен носител от лицензираното дружество. Формата на справките е задължителна за лицензираното дружество и не може да се променя, както и не могат да се изтриват или добавят редове и/или колони.

5.4. В случаите, когато е необходима допълнителна информация за отделни ценообразуващи елементи, тя се прилага отделно към образуваната преписка по заявлението за цени. Допълнителната информация се предоставя по преценка на лицензираното дружество и/ или по искане на комисията.

6. Всички справки са обобщени в електронни таблици със съответните формули и връзки за изчисления и представляват електронен модел, който е неразделна част от указанията, Приложение № 1.

6.1. Комисията може да променя модела за ценообразуване при възникване на непредвидени обстоятелства при разглеждането на документите по ценообразуването.

7. Справките по настоящите Указания, които се прилагат към заявленията за утвърждаване на цени за дейностите по пренос на природен газ и съхранение на природен газ, са следните:

- 7.1. Справка № 1 “Необходими приходи”
- 7.2. Справка № 2 “Годишни разходи”;
- 7.3. Справка № 3 “Регулаторна база на активите”;
- 7.4. Справка № 4 “Необходим оборотен капитал”;
- 7.5. Справка № 5 “Норма на възвращаемост на капитала”;
- 7.6. Справка № 6 “Годишни количества за пренос и съхранение на природен газ”;
- 7.7. Справка № 7 “Цени за пренос на природен газ и за съхранение на природен газ”.

Глава втора Ценообразуващи елементи на цените за пренос на природен газ и съхранение на природен газ

Раздел I Необходими приходи

Информацията за приходите е резултативна и включва прогнозните необходими годишни приходи на лицензираното дружество от пренос на природен газ и съхранение на природен газ за регулаторния период и отчетни данни за предходния период. Лицензираното дружество отразява прогнозните годишни приходи от присъединяване, както и месеците за съхранение на природен газ за външни клиенти.

8. **Необходимите годишни приходи за дейността пренос на природен газ (НГП пренос)** се определят по формулата:

$$НГП_{\text{пренос}} = УПР_{\text{пренос}} + В_{\text{пренос}} + ПР_{\text{пренос}}, \text{ в хил.лв.}$$

където:

УПР_{пренос} са условно постоянните разходи за пренос на природен газ, в хил.лв.;

В_{пренос} е сумата на възвръщаемостта за дейността пренос на природен газ, в хил.лв.;

ПР_{пренос} са променливите годишни разходи за пренос на природен газ, в хил.лв.

9. **Необходимите годишни приходи за дейността съхранение на природен газ (НГП съхранение)** се определят по формулата:

$$НГП_{\text{съхранение}} = УПР_{\text{съхранение}} + В_{\text{съхранение}} + ПР_{\text{съхранение}}, \text{ в хил.лв.}$$

където:

УПР съхранение са условно постоянните разходи за съхранение на природен газ, в ХИЛ.ЛВ.;

В съхранение е сумата на възвръщаемостта за дейността съхранение на природен газ, в ХИЛ.ЛВ.;

ПР съхранение са променливите годишни разходи за съхранение на природен газ, в ХИЛ.ЛВ.

Раздел II Годишни разходи

В справката се посочват и сумират всички видове разходи, които са част от необходимите годишни приходи на лицензираното дружество в съответствие с чл. 10 от Наредбата. За целите на ценообразуването в данните за разходите се включват само тези разходи, които са пряко свързани с дейностите по лицензиите. Справката се изготвя на база прогнозни данни за регулаторния период и отчетни данни за предходния период.

В разходите не се включват финансови и извънредни разходи, разходи за данъци върху печалбата и разходи за бъдещи периоди, включени в отчета за приходите и разходите (ОПР). Разходите се групират в две групи: условно постоянни разходи и променливи разходи, като се посочват поотделно за видовете дейности и съответните им отчетни и прогнозни стойности на годишна основа.

10. Условно постоянните разходи (УПР) включват единствено разходите за основна дейност по съответните лицензии, посочени в справката. Разходите се прогнозира за финансовата година и се посочват общо за годината, като в състава им не се включват разходи за загуби от обезценка, текущи разходи за начислени провизии и задължения или текущи разходи за намаляване на отчетната стойност на стоково-материалните запаси. УПР са групирани в основни групи по икономически елементи, като във всяка група се изброяват детайлно всички конкретни видове разходи според съществуващата аналитичност на лицензираното дружество.

11. Разходите за ремонт се формират само от сумата на текущите разходи за ремонт, без разходите, които увеличават стойността на активите. Стойността на разходите за труд, материали и други, които са част от разходите за ремонт, не се включват в останалите групи разходи от справката.

12. Променливите разходи зависят от отчетените/прогнозни количества пренесен и/или съхранен природен газ и съответните разходни норми на лицензираното дружество. Видовете променливи разходи се групират по икономически елементи, като се изброяват детайлно в съответствие със съществуващата аналитичност.

Раздел III Регулаторна база на активите

Регулаторната база на активите (РБА) е базата за получаване на възвръщаемостта на лицензираното дружество от вложения капитал за съответната дейност и се изчислява съгласно чл. 12 от Наредбата, а именно:

$$РБА = А - \Phi - А_m + НОК, \text{ в хил.лв.}$$

където:

А е призната стойност на активите, които се използват и имат полезен живот, в хил.лв.;

Φ е балансова стойност на активите, които са придобити по безвъзмезден начин (чрез финансираня), в хил.лв.;

А_м е амортизацията за изтеклия период на ползване на активите, с които се извършва лицензионната дейност, в хил.лв.;

НОК е необходимият оборотен капитал, в хил.лв.

13. Признатата стойност на активите, които се използват и имат полезен живот е отчетната стойност на дълготрайните активи (ДА) за съответната лицензионна дейност към края на отчетната година преди подаването на заявлението за цени. Не се включват ДА, които не се използват за лицензираната дейност.

13.1. В признатата стойност на ДА не се включват:

13.1.1. ДА отчетени по договор за финансов лизинг, ако не са свързани пряко с дейността по съответната лицензия;

13.1.2. Отдадени под наем ДА;

13.1.3. Консервираните или изведените от експлоатация активи;

13.1.4. Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи.

14. Балансовата стойност на активите, които са придобити по безвъзмезден начин (чрез дарения, помощи, грантови схеми и други или финансирани от потребители, чрез цена за присъединяване) се посочват по историческа или преоценена стойност. В приложение към справката се описват по вид и стойност активите, които са придобити по безвъзмезден начин.

15. Амортизацията се изчисляват за ДА включени в РБА, които се използват и имат полезен живот и с които се извършва съответната лицензионна дейност. Амортизацията се изчислява чрез прилагане на линеен метод за амортизиране. Полезният живот на амортизируемите активи, предмет на ценообразуването, се определя на базата на осъществено обосновано изследване на лицензираното дружество прието от комисията.

Раздел IV

Необходим оборотен капитал

Необходимият оборотен капитал (НОК) е част от РБА и представлява средногодишната сума пари, която ще се използва за финансирането на текущата дейност за регулаторния период.

16. Необходимият оборотен капитал (НОК) се определя като такава част от паричните разходи за съответната лицензионна дейност, която да съответства на нетния цикъл на оборотния капитал за една година.

17. Нетният цикъл на оборотния капитал (НЦОК) се изчислява като разлика между сбора от среднодневните обороти на събраните вземания и материалните запаси и среднодневния оборот на задълженията към доставчици, по следната формула:

$$НЦОК = \left(\frac{СВК + СМЗ - СЗД}{НПП_n} \right) * 360, \text{ в дни}$$

където:

СВК е средната стойност на вземанията от клиенти, изчислена като сума между началното и крайното салдо на вземанията от клиенти, съгласно общия счетоводен баланс към началото и края на последната отчетна година, разделени на две, в хил.лв.;

СМЗ е средна стойност на материалните запаси, изчислена като сума между началното и крайното салдо на материалните запаси, без стойността на буферния газ, съгласно общия счетоводен баланс към началото и края на последната отчетна година, разделени на две, в хил.лв.;

СЗД е средна стойност на задълженията към доставчици, изчислена като сума между началното и крайното салдо на задълженията към доставчици, съгласно общия счетоводен баланс към началото и края на последната отчетна година, разделени на две, в хил.лв.;

НПП_n са нетните приходи от продажби, съгласно отчета за приходи и разходи за последната отчетна година, в хил.лв.

18. НОК за дейностите пренос и съхранение на природен газ се изчислява по следната формула:

$$НОК \text{ пренос / съхранение} = \left(\frac{ГПР_{\text{пренос / съхранение}}}{\left(\frac{360}{НЦОК} \right) * 1000} \right), \text{ в хил.лв.}$$

където:

ГПР_{пренос/съхранение} са годишните парични разходи за съответната дейност, в хил.лв.

18.1 Годишните парични разходи (ГПР) се изчисляват на основата на утвърдените условно постоянни и променливи разходи за дейностите по лицензията, намалени с разходите за амортизации и разходите за покупка на природен газ, в съответствие със следните формули:

$$ГПР \text{ пренос} = (ОГК - ОГКС) * Ц_{\text{вх}} + P_{\text{пренос}}, \text{ в хил.лв.}$$

$$ГПР \text{ съхранение} = ОГКС * Ц_{\text{вх}} + P_{\text{съхранение}}, \text{ в хил.лв.}$$

където:

ОГК е общата годишна консумация на природен газ, за предходните дванадесет месеца, в хнм³

ОГКС е общото количество природен газ за съхранение, за предходните дванадесет месеца, в хнм³

Ц_{вх} е средно-претеглената цена на входа на газопреносната мрежа, съгласно утвърдените цени на вход за предходните дванадесет месеца, в лв./хнм³

P_{пренос} са признатите годишни прогнозни разходи за дейността пренос на природен газ за регулаторния период, без разходите за амортизации, в хил.лв.

Рсъхранение са признатите годишни прогнозни разходи за дейността съхранение на природен газ за регулаторния период, без разходите за амортизации, в хил.лв.

Раздел V Норма на възвращаемост на капитала

Лицензираното дружество представя данните в справката в съответствие с предварително зададена от комисията структура на капитала, нормата на възвращаемост на привлечения капитал и нормата на възвращаемост на собствения капитал, след данъчно облагане.

Нормата на възвращаемост на капитала е равна на прогнозната средно претеглена цена на капитала (СПЦК). СПЦК е утвърдената от комисията норма на възвръщаемост на привлечения и собствения капитал на дружеството, претеглена според дела на всеки от тези източници на финансиране. Нормата на възвращаемост на капитала се изчислява за целия капитал на дружество и не се разделя по видове лицензирани дейности.

Нормата на възвръщаемост на капитала се определя като реална норма преди данъчно облагане съгласно чл. 13, ал. 2 от Наредбата, по следната формула:

$$NB = D_{СК} * \left(\frac{NB_{СК}}{1 - \frac{ДС}{100}} \right) + D_{ПК} * NB_{ПК}$$

където:

NB е нормата на възвръщаемост на капитала преди данъчно облагане, в %;

D_{СК} е делът на собствения капитал в общия капитал, в %;

NB_{СК} е нормата на възвръщаемост на собствения капитал след данъчно облагане;

ДС е корпоративният данък върху печалбата по Закона за корпоративното подоходно облагане, в %;

D_{ПК} е делът на привлечения капитал в общия капитал, в %;

NB_{ПК} е нормата на възвръщаемост на привлечения капитал, в %.

19. Собственият капитал не включва финансовия резултат за текущия период (печалба или загуба) от дейността на лицензираното дружество, когато целевата структура на капитала е в съответствие с последната отчетна година, в хил.лв.

20. Привлеченият капитал включва възмездни заеми и задължения по договори за финансов лизинг, когато целевата структура на капитала е в съответствие с годишния финансов отчет за последната отчетна година, в хил.лв.

21. Делът на съответния капитал в общия капитал представлява относителното тегло на съответния капитал (собствен и привлечен) спрямо общия капитал и се изчислява в съответствие със стойностите в счетоводния баланс към края на последната отчетна година.

22. Нормата на възвращаемост на привлечения капитал се изчислява като средно претеглена величина от договорените годишни лихви по договорите за заем и

относителното тегло на съответния заем в общата сума на привлечения капитал. В случаите, когато е сключен договор за финансов лизинг и не е посочен постоянен лихвен процент се определя среден лихвен процент, за целия период в рамките на срока на договора.

Раздел VI

Прогнозни количества за пренос и съхранение на природен газ

Данните се представят на база прогнозни/отчетни количества за пренос на природен газ и съхранение на природен газ за регулаторния период и отчетни данни за предходния период, като количествата са разделени, както следва:

23. Общата годишна консумация на природен газ представлява количеството природен газ предназначено за доставка на природен газ за съответната година в хнм³.

24. Количества за съхранение на природен газ представляват количествата за съхранение и се разделят на количества за съхранение за нуждите на лицензираното дружество и количества за съхранение по договори с външни клиенти в хнм³.

25. Буферен газ за съхранение представлява количеството природен газ, необходимо за поддържане на газохранилището в хнм³.

Глава трета

Цени за пренос на природен газ и за съхранение на природен газ

Цените са резултативни и се изчисляват по формулите за образуване на цени за пренос на природен газ и съхранение на природен газ.

26. Цената за пренос на природен газ се образува въз основа на необходимите годишни приходи съгласно чл. 9 от Наредбата и се определя по следната формула:

$$\text{Цена пренос} = \left(\frac{\text{НГП}_{\text{пренос}} + \text{НГПС}_c}{\text{ОГК}} \right) * 1000, \text{ в лв./ хнм}^3 \text{ без ДДС}$$

където:

НГП_{пренос} са необходимите годишни приходи от пренос на природен газ, в хил.лв.;

НГПС_c са необходими годишни приходи за съхранение на природен газ за собствени нужди, в хил.лв.;

ОГК е общата годишна консумация на природен газ, в хнм³.

27. Цената за съхранение на природен газ се образува според прогнозните количества за съхранение на природен газ, собственост на външни клиенти, продължителността на съхранението и необходимите годишни приходи за дейността и се определя по следната формула:

$$\text{Цена съхранение} = \left(\frac{\frac{НГПС_{вк}}{K_{вк} * СВС_{вк}}}{12} \right) * 1000, \text{ в лв./хнм}^3 \text{ без ДДС}$$

където:

НГПС_{вк} са необходими годишни приходи за съхранение на природен газ за външни клиенти, в хил.лв.;

K_{вк} са количества природен газ съхранявани от външни клиенти, в хнм³;

СВС_{вк} е средното време за съхранение на природен газ от външни клиенти, в месеци.

28. Цената за съхранение на природен газ за 1 месец на външни клиенти се определя, по следната формула:

$$\text{Цена съхранение за 1 месец} = \left(\frac{\text{Цена съхранение}}{12} \right), \text{ в лв./хнм}^3 \text{ без ДДС}$$